

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113 (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemlék. Tel.: 113 (7 mellék-állomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

A magyar köztársaság évfordulója

Két évvel ezelőtt történelmi fordulat állott be Magyarország életében. A demokratikus átalakulás betetőzéseként 1946 február elsején kikáltották a magyar köztársaságot. Ennek évfordulóját ünnepli ma az ország és az országos ünneplésbe bekapcsolódik Debrecen népe is.

A köztársasági államformára való áttérés két évvel ezelőtt páratlan eghangúsággal és zökkenésmentesen ment végbe, bizonyosságul annak, hogy ez az államforma a nép széles rétegeiben gyökerezett. A királyság tulajdonképpen megszűnt már huszonöt évvel ezelőtt és az első világháborút követő negyedszázad felemás helyzetet teremtett az államforma kérdésében, ami természetesen demokratikus berendezkedésünk után nem volt tovább fenntartható, hanem vissza kellett térni a 48-as idők szelleméhez és ebből következőleg a köztársasági államformához. Így született meg a harmadik magyar köztársaság. Tudvalevően az 1918-as forradalom hozta létre a második köztársaságot, mely a további idők világháborúját nem tudta kiállani.

A harmadik magyar köztársaság szilárd alapokra épült. Egy teljesen szabad, tiszta választás révén életre hívott nemzetgyűlés egységes akaratára hozta létre a harmadik magyar köztársaságot, melyet joggal neveznek a demokratikus magyar átalakulás egyik legnagyobb vívmányának és határkövének.

Két évvel ezelőtt szavazta meg a nemzetgyűlés közfelkiáltással a köztársaságról szóló törvényt, mely egyáltalán fontos szabadságjogokkal egészítette ki a magyar alkotmányt. Az így kiegészített és átalakított magyar alkotmány a világ egyik legdemokratikusabb alkotmánya. Azt hirdeti, hogy az államforma és az állam berendezkedése elválaszthatatlan a szabadságjogoktól. A köztársasági alaptörvényünk a magyar köztársaságot emelkedett szellemmel és tartalommal töltötte ki, részletesen biztosítva a minden magyar állampolgárra kiterjedő szabadságjogokat.

A köztársaság kiküldetésének második évfordulóján tiszteltel és megbecsüléssel emlékezik meg a magyar nép köztársaságunk első elnökéről, Tildy Zoltánról, kit egyhangú határozattal választott meg a népet képviselő nemzetgyűlés köztársasági elnöknek. Tildy Zoltánt, a demokráciáért folytatott több évtizedes, rendíthetetlen harc predesztinálta arra, hogy a köztársaság első polgára legyen és mint a Független Kisgazda Párt akkori vezetője, a többségi pártnak kijáró alkotmányos jog emelte az elnöki székbe. Tildy Zoltán a demokratikus Magyarország élén immár két évet át bizonyosságát adja annak, hogy a választás méltó férfira esett és valóban azt az átfogó erőt sugározza ki, amely a magyar köztársaság minden fiát egyesíti az újjáépítés nagy céljaiban.

Mert az elmúlt esztendő a szaradatlan munka és alkotások ideje volt. A véres háborúban elalélt és megtépázott magyar

A Tervhivatal 25 millió forintot juttat Debrecen városának a három éves terv első esztendejére

A második évi beruházások során sor kerül további mélyfúrára a gyógyszerellátás felépítésére, a gázgyár modernizálására Nagy összegek jutnak a Hortobágy hasznosítására

Debrecen város vezetősége képviselőiben kisebb küldöttség Budapestre utazott és a Tervhivatalban tárgyalta a debreceni három éves terv megvalósítása, végrehajtása ügyében. A város képviselőiben Szabó Kálmán polgármester, Méhes János h. polgármester, Kalenda Lőránt műszaki főtanácsos, dr. Nagy Zsolt tb. tanácsnok és Lossinszky Tibor, a Villamos és Gázművek igazgatója vett részt a tárgyaláson, amelynek eredményeképpen kialakult, mely összeget kap Debrecen városa a három éves beruházási terv első esztendejében és mely közérdekű munkát, építkezést tud végrehajtani, lebonyolítani.

A Tervhivatal 25 millió forintot juttat Debrecen városának a három éves terv első esztendejére, vagyis 1947. augusztus 1-től 1948. augusztus 1-ig terjedő időre egyenlő, havi részletekben adják a pénzt. Az összeg alkalmas lesz arra, hogy Debrecen városában nagyobb arányú föld és építő munka indulhasson meg és csökkentsen a munkanélküliek számát. Sok építőipari, földmunkás és az építőiparral rokon szakmunkás kap majd munka és kereseti lehetőséget. Részletezve a következőkre kaptak meg a kiutalást a város a Tervhivaltól. A Hortobágy hasznosítására nagyobb összeget fordítanak, így nagyobb területet vonnak be a rizstermelésbe, erre a célra egymillió 300 ezer forintot utaltak ki. A Hortobágy további hasznosítására egymillió 500 ezer forintot fordítanak. A tervek kapcsán nagyobb teret nyújtanak a minőségi állattenyésztésre, erre fordítanak nagyobb összeget.

A Tervhivatal kiutalása kapcsán a pallyi Agrárégyetem is nagyobb összeget kap, 265 ezer forintot. Növénykísérleti célokra, növény kísérleti telepre 120 ezer forintot fordítanak, felállítják a telepet, a felállítandó állategészségügyi intézet 520 ezer forintot kap.

A MAV épületek helyreállítási munkálataira 280 ezer forintot fordítanak. A népjólléti minisztérium az epreskerti repülőteri épületekben gyermekvárostit, gyermekotthonot akar létesíteni, erre a célra 250 ezer forintot fordítanak, de ha fejleszlik ezt az intézményt, további, esetleg az eredeti összegnek háromszorosát is kiutalják. Itt gyermekliget is terveznek, a telepet vízműberendezéssel látják el.

A legnagyobb költséget az OTI székház felépítésére fordítja a Tervhivatal után az állam: az OTI székház felépítésére kétféle 300 ezer forintot juttatnak. Az állam kórház további helyreállítására 800 ezer forintot, a klinika helyreállítási munkálataira 140 ezer, a menhely 300 ezer, további egészségügyi célokra 10 ezer, a Nemzeti Segély számára 20 ezer forintot utalnak ki egy évre. A gyógypeda-

gógiai intézet 60 ezer forintot kap. A kulturális beruházások során tanyai iskolák helyreállítására 40 ezer forintot fordítanak, a Fazekas Mihály állami gimn. 55 ezer forint kiutalásban részesül. A Debrecenben létesítendő Nevelőképző Intézet felállítására egymillió 800 forint, a Déri Múzeum helyreállítására 100 ezer forintot adtak a gyakorló gimnázium 5000 forintot az apafájai el. iskola 500 forin-

tot kap. A Nagytemplom helyreállítási munkálataira korábban már nagyobb összeget kiutaltak, a belső munkálatok már belejártak az államnak, a Nagytemplom március 15-re belsőleg helyre állítva, a külső homlokzat helyreállítási költségeire a jövő évi második éves tervben utalnak ki további 500 ezer forintot. Ezekre utalt ki a Tervhivatal egy évre 25 millió forintot.

A tárgyalások során a város képviselői hangsúlyozták, hogy szükség volna a Gázgyár helyreállítására és modernizálására, hasznos beruházása, szükségesnek tartották a vízszolgáltatás javítását, további három mélyfúrást két létesítést, kifejtették a fürdőváros problémáját a gyógyászati létesítmények fontosságát. A Tervhivatal a jövőre vonatkozólag támogatja a tervet és az OTI és Mabi tartalékait felhasználásával segíti elő a megvalósítást, de már csak a második évi beruházások során.

A város a további intézkedéseket a Tervhivatal által megállapított keretben teszi meg és az egyes ügyosztályok is ennek a keretnek megfelelőleg működnek közre a hasznos beruházások érdekében.

Gandhi holttestét éjjelkor megfúrdták a Jumna folyó szent vizében és szombaton elhamvasztották

A máglyát Gandhi fia gyújtotta meg — A merénylő beismerő vallomást tett

Az emberek tízezrei hinduk, muzulmánok, keresztények, buddhisták és hitetlenek sorakoznak fel a Bírja háztól a szent Jumna folyóig terjedő 8 km-es útvonal mentén, hogy könnyes szemmel nézzék végig, miként viszik utolsó útjára a gyilkos merénylő áldozatává vált Mahatma Gandhit. A temetési menetben ott volt karján fekete gyászszalaggal lord Mountbatten, India főkegyelme, Patel h. miniszterelnök és az indiai kormány több tagja. A gyászmenet után több mint száz koszorút vittek. Közben a menet továbbment, a gyászolók és nézők a virágok tömegeit szórják az útvonalra.

Az egész éjszaka folyamán a gyászolók ezrei keresték fel a ravatalt, hogy utolsó búcsút vegyenek a meghalt Mahatmától. Éjjelkor Gandhi holttestét megfúrdták a Jumna folyó szent vizében, majd a holttestet virágok öntözésével szórókat a ravatal mellett gyászújságok égtek és a gyászolók vallások énekeit mormolták.

A gyászmenet élén katonák csoportja haladt méltóságteljes léptekkel, utána következtek a gyászokcsit húzó katonák mellett, mint előfutárok, ejtőernyős katonák egyik csapata, amelyet újabb katonai alakulat és lovascsapat követett. Ezután 3-4 katonai tehergépkocsi haladt, amelyeket cserkészszűk díszszázada követett. A gyászmenetet véget nem érő tömeg felvonulása zárta be. (MTI)

Gandhi holttestét szombati délelőtt elhamvasztották. A máglyát Gandhi fia gyújtotta meg és a tűz azonnal lángborította a farakást, amelyet a gyászolók ezrei vettek körül. Az angol rádió munkatársa részvevő a gyászszertartáson és megfigyelte, hogy a szertartástól távol tartották magukat a muzulmánok, de nem meggyő-

ződésük ellenére, hanem mert féltek a bosszától. Az indiai kormány 13 napos országos gyászt rendelt el.

Gandhi meggyilkolásával kapcsolatban újabb letartóztatások történtek. Bombayban őrizetbe vettek öt embert, akiket a gyilkosság előkészítésével vádolnak. Mind az öt letartóztatott kongresszista.

Az indiai kormány a világ minden részéből a résztvevőkről híreket kapja. A pápa is részvétet fejezte ki. Truman elnök kijelentette, hogy Gandhi érdemel halála után főnagyként tekinteni és halála siettetni azt az akciókat, amelyek egész életét áldozta.

Gandhi gyilkosa vallomása során kijelentette, hogy ellene volt a Mahatma és Nehru által követett politikának. A gyilkosság közvetlen oka hír azertint az volt, hogy Gandhi nemrég felszólította a hindu és szik menekülteket, hogy adják vissza a mecseteket a muzulmánoknak vallások célokra. A gyilkos ismeretlen helyre vitte, nehogy a tömeg megismerje. A hatóságok egész Indiára kiterjedő biztonsági intézkedéseket tettek.

Uj Delhi. Gandhi gyilkosa szombaton kihallgatása során kijelentette, úgy érzi, hogy helyesen cse-

lekedett, mert Gandhi bosszúja és politikája a hinduk érdekeit ellen irányult. A rendőrség jelentése szerint a gyilkos, aki szívbajban szenved, nyugodtan viselkedik és nem mutat semmi megbánást.

GANDHI UTOLSÓ KIVÁNSÁGA

Az új delhi rádió szerint Gandhi halála előtt annak a kívánságának adott kifejezést, hogy ne ítéljék el merénylőjét túlságosan súlyosan.

A GANGESBE SZÓRJÁK GANDHI HAMVAIT

Kedden ünnepélyes külsőségek között Abahadnánál, ahol a Jumna folyó a Gangesbe ömlik, a hindu vallás fel fogása szerint a Gangesbe szórják Gandhi hamvait. Gandhi merénylője bevallotta, hogy négy társával 6 helyezte el a bombát január 20-án Gandhi háza előtt, két nap múlva azután, hogy Gandhi börtönt befejezte.

ZAVARGÁSOK INDIÁBAN

Az indiai nagyvárosokban kiéleződött a helyzet. A hadsereg egy részét mozgósították. Bombayban zavargások lángoltak fel. A rendőrség sortűzet adott a tömegre.

A bombayi utcai harcok során 22 embert megöltek, 65 pedig megsérült.

Repülőgépet akartak rabolni és azon fasisztákat külföldre szöktetni

MOT jelenti: A budapesti államvédelmi osztály tudomást szerzett arról, hogy a múlt évben telepeket köztársaságellenes összeesküvésben szerepelt több szabadlábú lévő személy szervezetet létesített abból a célból, hogy tiszta személyeket külföldre szöktessenek. A szervezkedés vezetője Klausch Sándor 28 éves győri lakos volt. Az államvédelmi osztály erélyes és gyors nyomozás után felgöngyöltette a szervezetet és őnzibe vette annak tagjait Klausch Sándort a Demokrata Néppárt győri

igazgatóját, akit nemrégiben távollítottak el az ifjúsági szervezet vezetőállásából szélsőjobboldali beállítottsága miatt. Csirek Ernő, a volt ifjúsági országos elnököt, Zsigmond Lajos 29 éves budapesti lakost, volt tényleges őrmestert, Pajor István 37 éves szombathelyi kereskedőt, Bukovics László 27 éves dunaföldvári lakost, Vermesi György 29 éves B. listás tanítót, a Demokrata Néppárt szentgotthárdi szervezetének titkárát. A szervezethez tartoznak még a szökésben lévő Nagy György 33 éves horvát-küti volt őrendőr-mester, Pandi-Szekerés László, aki a köztársaság-ellenes összeesküvésben való

Vasúti arcképek Igazolvány-képek
HORVÁTH, Stmouffy utca 1/a.

emelni végzetes elesettségből, gazdaságilag rendbehozni és a termelést olyan fokra emelni, ami még a győztes országokban is ritkaság. Amikor a két éves évfordulón az eredményeket méltatjuk és

az ifjú magyar köztársaságot ünnepejük, a jövőre is megújítjuk a szellemünket és kívánjuk, hogy a magyar köztársaság fakasszon továbbra is áldást a magyar nép millióira!

réstvétele miatt egy évi börtön-
büntetést kapott, valamint Válay
László, aki ugyancsak a köztársasá-
gellenesség miatt elítélve. Válay novemberben
szabadult ki a börtönből és kiszar-
badulása után rögtön csatlakozott
a szervezethez. Megállapította a
nyomozás, hogy a szervezkedés
tagjai rejtjeles leveleket írnak, a
külföldre szökött fasisztáknak.
Törvük az volt, hogy Pajor közve-
títésével egy volt pilóta bekapcso-
lása révén repülőgépen szöknek ki
Magyarországból Auszriába. El-

határozták, hogy leggyert visnek
magukkal, szabályszerűen megvált-
ják a jegyet a Szombathely—Bu-
dapest repülőgépre, a pilótát eltá-
volítják és a velük hozott pilóta a
gépet Ausztria angolszász övezet-
be irányítja. Tagjaikon kívül még
több más fasiszta személyt is ki-
akartak szöktetni ilymódon. Az
államvédelmi osztály valamennyi-
ket a budapesti népügyészségnek
adta át. A szökésben lévő Pándi-
Szekeres László és Válay László,
valamint Nagy György kézrekeri-
tésére országos körzést adtak ki.

Aláírták a magyar-lengyel kultüregyezményt

Budapest. Szombaton a vallás-
és közoktatásiügyi miniszteriumban
ünnepélyes külsőségek között alá-
írták a magyar-lengyel kultü-
regyezményt. A magyar kormány
névben Ortutay Gyula kultuszmi-
niszter és Molnár Erik külügymi-
niszter, lengyel részről a lengyel
közoktatásiügyi miniszter és a bu-
dapesti lengyel követ írta alá az
egyezményt.

együtttes centenárius ülést tartott.
Az ülést Mihályfi Ernő miniszter
nyitotta meg, majd Huszti Dénes
képviselő ismertette a centenárius
esztendőben rendezendő közös
lengyel-magyar ünnepség pro-
gramját. Lengyel részről több íz-
ben hívnak meg magyar küldötti-
séget lengyel szabadságünnepekre,
melyekből a magyar nép is ki-
akaria venni a részét. A magyar-
országi lengyel-magyar ünnepségek
1948 őszén lesznek.

A Magyar-Lengyel Társaság és
Történelmi Emlékbizottság

Elhalasztották az osztrák ügyben tartandó londoni értekezletet

London. Az osztrák ügyben febr-
uár elejére tervezett londoni
negyhatalmi értekezlet egyelőre
elhalasztották. A nyugati nagyhatal-
nak fővárosaiban most tanulmányoz-
nyozzák az ausztriai német javak
ügyében beterjesztett új szovjet
indítványokat.

Washington. Mint hivatalos hely-
lyen közlik, az amerikai külügymi-
nisztérium a jövő hét elején vála-
szol arra a két szovjet jegyzékre,
amely tiltakozott a Mellalali repü-
lő támaszpontberendezése és az
amerikai hadihajóknak a Földközi
tengeren való tartózkodása ellen.

10 százalékos tarifaemelés a Máv-nál

Az elmúlt év augusztus 1-én a
MÁV az ősz és a tél bevásárlá-
sok megkönnyítésére kb. 10 szá-
zalékkal csökkentette tarifáját. A
közlekedési Közlöny most arról

ad hírt, hogy a minisztérium ren-
delésre február 1-től visszaállít-
ják a régi tarifát, ami egysege-
sen kb. 10 százalékos viteldjeme-
lést jelent.

Javult a debreceni egyetemi klinikák helyzete

A debreceni tudományegyetem
klinikáinak nehéz gazdasági helyze-
te jelentősen javult az elmúlt
hetekben. Aki az utóbbi időben
megfordult a klinikai telepen,
nagy változást tapasztalhatott
minden épületben. Amíg három
télén át dermesztő hideg volt a
helyiségekben, ma kellemes me-
leg árad a folyosókon, hivatalok-
ban és a betegek szobáiban. A fű-
tésen kívül bőséges világítás, a
konyhákban a gázközpontok is
nagy javulást mutat. Az élelme-
zés is erősen javult. Ma már meg-
szűnt az egységes ellátás. A be-
tegek igen jó kosztot kapnak,
ugyancsak kitűnő ellátásban ré-
szesülnek a klinikai alkalmazot-
tak is. Az egyetemen egyre ja-
vuló helyzetről Tóth Lajos dr., a
gazdasági hivatal igazgatója a
következő érdekes tájékoztatást
adta a „Debrecen” munkatársá-
nak:

mezésen javítani. A mai ellátással
a betegek és az alkalmazottak
meg vannak elégedve, legalább is
panasz e téren nem érkezett hoz-
szám. A beszélgetés során a takar-
ékosági verseny is szóba került.
Erről Tóth Lajos dr. így nyilat-
kozott:

— A kultuszminiszter a múlt év
nyarán írta ki a klinikai egyete-
mi takarékosági versenyt.
Emnek célja a közüzemi szolgál-
tatások takarékos fogyasztásá-
ban elérhető megtakarítás volt. A
verseny időtartama az 1947. évi
szeptember 1-től 1947. évi novem-
ber 30-ig tartott, vagyis három
hónapig. A versenyeredmények el-
döntésénél figyelembe vettük az
1938. évi ugyanezen 3 hónapja-
ban elfogyasztott villany, víz és
gáz adatait és szembeállítottuk a
mostani fogyasztás adataival. A
debreceni tudományegyetem ke-
rült ki győztesen a versenyből,
mert a villamosáram, víz és gáz-
fogyasztás terén 29.89 százalékos
megtakarítást ért el. Megjegye-
zem, hogy a takarékoság pusztán
üzemracionálizálási eszközök-
kel sikerült. De sokkal jobb ered-
ményre is jutottunk volna, ha egy-
részt a vízfogyasztás nagyobb
mértékű csökkentését nem akadá-
lyozta volna a szeptemberben is
uralkodó aszályos időjárás, to-
vábbá az, hogy a két elektromos
áramfejlesztő gőzturbinát generá-
lis javítás alá kellett venni a ver-
senyidő alatt. Végeredményben az
ország összes klinikái között a
debreceni lett a győztes s a ver-
senydíjat, egy nagy ezüst serie-
get, valamint 20.000 forint kész-
pénzt is vittünk el. A serleg vándor-
díj, mely 1 évig dírtokunkban
marad. A 20.000 forint az egyet-
em dolgozóinak összeségét illeti,
melynek hovaforrása felől a
központi üzemi bizottság úgy dön-
tött, hogy Hajdúszoboszlón házat

vásárol és üldölt rendes be, hogy
a rászorult beteg alkalmazottak-
nak egészségük helyreállítására
otthont nyujtson. Nyert még az
egyetem egyéni díjként egy új 6
lámpás rádiót, melyet titkos sza-
vazással Gebel Sándor klinikai fő-
bizalmnak írtak, 6 azonban a
rádiót az egyetemi kultúrházak
átvették.

A köztársaság ünnepe Debrecenben

Debrecen város társadalma ma
ünneplő a köztársaság kikiáltásá-
nak harmadik évfordulóját. Az
ünnepség során felvonulás kezdő-
dik fél 10 órakor a Petőfi térről s
közben a szovjet hőök emlékmű-
veire és a Kossuth-szoborra a pár-
tok képviselői helyezik el a város
koszorúját.

Délután 11 órakor a Csokonai
Színházban ünnepély lesz, melyet
a katonazenekar a Hymnusz elő-
adásával vezet be. Gyenge Árpád
színművész Petőfi: „Respublica”

A takarékosági versenyt a kul-
tuszminiszter az 1948. évre is ki-
írja s az egyetem gazdasági kö-
rel, valamint az alkalmazottak
erősen készülődnek arra, hogy a
közüzemi szolgáltatások terén el-
érhető észszerű takarékosággal
ismét a debreceni egyetem kerül-
jön ki győztesen a versenyből.
(h. a.)

Ísmét megkezdődik a csehszlovák-magyar lakosságcsere

Molnár Erik külügyminiszter
szombati délelőtti fogadta dr. Fran-
tisek Czernit, Csehszlovákia budá-
pesti követét és közölte vele a
magyar kormány az a szándé-
kát, hogy a néhány héttel ezelőtti
átmenetileg felfüggesztett lakos-
ságcserét folytatni óhajtja. A La-
kosságcsere, mint ismeretes a té-
li időjárásra való tekintettel fel-
függesztette a két kormány, mint-

— hogy azonban az idén a tél szo-
katlanul gyenge, a magyar kor-
mány hajlandó a lakosságcsere
szüneteltetésétől eltekinteni, hogy
hogy a szerződésben vállalt köte-
lezetiségeknek eleget tegyen. Mol-
nár Erik külügyminiszter javasolta
Czerni követnek, hogy a technikai
kérdések megbeszélésére február
4-én vegyesbizottság üljön össze.

A belügyminiszter feloldotta 356 személy internálását

A belügyminisztérium sajtóosz-
tálya közli: A Magyar Köztársasá-
g kikiáltásának 2. évfordulója
alkalmából 1948 február 1-én Rajk
László belügyminiszter 356 sze-
mély internálását feloldotta. Fog-
lalkozásukat tekintve 87 mező-

gazdasági, 186 ipari kiskereske-
delmi, 55 értelmiségi és 28 foglalko-
zósnélküli került szabadlábra.
A volt internáltak szombaton dél-
ben hagyták el a Buda-déli in-
ternálótáborot. (MTI)

830 család keres lakást

Hogyan lehetne segíteni Debrecenben a lakáshiányon?
A lakáshivatalban az immár
évek óta megszokott kép fogadja
a belépőt. Az előadók asztala
előtt 15—20 ember szorong. Vala-
mennyi lakást igényelne. Van,
aki címezzel jön, mások csak a
kérelmet hozzák. A probléma vi-
szont egyre súlyosabb. A város
lakossága hónapról-hónapra nö-
vekszik, rövidesen eléri a 140
ezretet. Ugyanakkor az építkezés
alig számbavehető, a háború alatt
megsérült és rombadótt házaknak
csak bizonyos százalékát hozták
rendbe.

TÁRSBÉRLET ÉS PINCELAKÁS

— Tehetetlenek vagyunk a
megújuló és egyre növekvő igény-
ekkel szemben — mondják
munkatársunknak a lakáshivatal
tisztviselői. — Pedig mindent el-
követünk, hogy a jelentkezőket la-
káshoz juttassuk. A lakóköz-
sággal kérésük fel azokat a na-
gyobb lakásokat, melyek még
megoszthatók, hogy társbérlet
formájában egy-egy családnak
hajtékot tudjunk nyujtani. Más-
részt a lakható, száraz pincelaká-
sok egy részét is igénybe vet-
tük. Holott magunk is jól átérz-
zük, hogy ez közegészségügyi
szempontból sem megfelelő meg-
oldás és éppen az ellenkezője: a
meglévő pincelakások fokozatos
megszüntetése felé kellene halad-
nunk. Vannak azonban esetek,
amikor nem lehet kitérni, arról
van szó, hogy egy családot kell
ilyen helyre beköltöztetnünk, aki
másféleképpen teljesen lakás nélkül
maradna.

— Hány társbérlet és pincelakás
lehet Debrecenben? — érdeklő-
dünk.

— 834 ki nem elégtelti kérelmem
van benyujtva hivatalunkhoz. Kö-
zöttük sok fiatal házaspár, akik je-
lenleg a szülői háznál húzódnak
meg, azonban vagy gyermek szü-
letése, vagy más méltányiandó
okból kérnek külön lakást. Sokan
a házasalkotásuk egyedüli aka-
dályának tekintik fel kérelmük-
ben a lakáshiányt. Sajnos pillan-
tányilag az a helyzet, hogy
még a Debrecenbe helyezett köz-
alkalmazottakat sem tudjuk la-
káshoz juttatni.

1000 LAKÁS FELEPÍTÉSE MEGOLDANÁ A PROBLÉMÁT

— Mennyi a jelenleg lakás nél-
kül levő igénylő? — kérdezzük.

— 834 ki nem elégtelti kérelmem
van benyujtva hivatalunkhoz. Kö-
zöttük sok fiatal házaspár, akik je-
lenleg a szülői háznál húzódnak
meg, azonban vagy gyermek szü-
letése, vagy más méltányiandó
okból kérnek külön lakást. Sokan
a házasalkotásuk egyedüli aka-
dályának tekintik fel kérelmük-
ben a lakáshiányt. Sajnos pillan-
tányilag az a helyzet, hogy
még a Debrecenbe helyezett köz-
alkalmazottakat sem tudjuk la-
káshoz juttatni.

— Szóval 834 teljesítetlen kére-
lem van, ami azt jelenti, hogy
1000 új lakás építésével meg le-
hetne szüntetni a lakáshiányt
Debrecenben?

— Igen, ennyire lenne szükség,
hogy a jelenleg egészségtelen la-
kásokban túlszűrtelen lakók és a
834 igénylő hajlékhoz jusson.

NINCS MAGÁNÉPÍTKEZÉS,

ez a legnagyobb baj. A múlt év-
ben a város által épített 50 mun-
kás kertlakáson kívül két kezün-
kön össze lehetne számolni, ami
házipítés és újjáépítés volt. Még
ma is a város szívében is egész
sereg olyan ház áll, melynek falai
épek, de nem tudják rendbeho-
zatni. Egyrészt tüke nincs hozzá,
másrészt az alacsony ingatlan
árak sem csábítják az embereket
befektetésre. Az a fonák helyzet
alakult ki ugyanis, hogy egy
újonnan épült ház, amint felépül,

Lázár Lujza főzőszalon
és orvosi szaküzlete
BUDAPEST
Kigyó-utca 4-6.

Lúgkő hatóságai utalványra
és jelszókkal
Erdős Mihály Csapó-utca 22.
Stern Sámuel Pinc-utca 8.
Zavacki Ferenc Mester-utca 4.
Kapható.

HOTEL
ASTORIA **PANNONIA**
150 szobával 60 szobával
egy vezetés alatt
BUDAPEST
Központi fűtés — hideg-meleg folyóvíz — lift.
Mérsékelt árak!

Tengelyráfvas
jegyre kapható
Szabó Ferdinánd
vaskereskedőnél
Debrecen, Csapó-u. 26.

Vigszínház
mozi
Ma utoljára 2, 4, 6, 8 órakor a
egzisztensabb vadnyugati film
Texasi sheriff
Hétfént: 2, 4, 6, 8 órakor Deb-
recenben először:
STAN és PAN
a regiment gyöngyei
Amerikai bohózat. Ezenkívül
Argantas artistacsoport
remek mutatványokkal

APOLLO MOZI
Ma utoljára: A Hókuszos lakó. Hétfő,
kedd Debrecenben először! Az utca tör-
vénye. Harry Carey, Frankie Thomas a
főszerepben. Csúps legelőse lesz a leg-
jobb film. A szék-utca minden bűnök
meleggysé
Elsőadók hétfőnap du. 4, 6, 8
vas. és ünnepnap de. 11. du. 2
Telefon: 194.

METEOR MOZGO
Vasárnap és hétfőn
Egy filmnek a fel-
Az újabb magyar filmgyártás büszke-
sége. Főszerepben: Kálmán Ede, Bankó
Gyula, Mihályi Ernő. — Hirdetés —
Elsőadók hétfőnap: fél 4, fél 6, fél 8
vasárnap: fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8-kor

LEGUJABB
Róma. Az olasz külügyminis-
térium szóvivőjének jelentése sze-
rint a kormány utasította moszk-
vai nagykövét: közölje a szov-
jet kormánnyal, hogy az amerikai
hajók olasz kikötőkben tett látó-
gatására az olasz kormány fel-
hatalmazást adott. (MTI)

nem éri meg azt az árat, amibe
került — kapjuk a felvilágosítást.
— Pedig csak a lakásértelmezés
megindulása jelentené ennek a
kérdésnek gyökeres megoldását.

EGY ÉRDEKES DEBRECENI TERVET

terjesztették fel ezzel kapcsolt-
ban a napokban a gazdasági fő-
tanácshoz. A terv az ország vala-
mennyi dolgozóját, aki évi 40 he-
tet bárhol dolgozott, tehát mint-
egy másfélmillió embert, bekap-
csolná egy nagyszabású lakás-
sorsajátékba oly módon, hogy min-
den dolgozó és munkaadó heit egy
forintot fizetne be illetmény ke-
retében a lakásépítési alapra.
Ebből egyszobás lakásokat építé-
nének egyenként 30.000 forintos
költségkeretben és azt minden év
május elsején kisorsolnák a dol-
gozók között. Ilymódon évi 2000—
2500 újonnan épített lakás kerül-
ne a dolgozók tulajdonába, ami
jelentősen hozzájárulna a lakás-
hiány országos enyhítéséhez.
A tervezett a lakásépítés során
előnyben részesítendő a nagyobb
háborús károkat szenvedett és ár-
visszűjtött helyiségeket. Az életre-
való tervezet, mely B. B. debre-
ceni ügyvétségét elgondolása, bi-
zonyára megnyeri illetékes hely-
tetszését.

A LAKÁSÜZSORA VÁLTOZTATLANUL FOLYIK

pedig a lakáshivatal feljelentést
tesz a rendőrségen minden tudó-
mására kerülő esetben. A napok-
ban leplezték le egy lakásbörtönt,
ahol 2000 forint „lelépésért” árul-
ták kétszobás, 500—1000 forintért
egyszobás lakásokat.

A lakáshivatal tisztviselőgár-
dája élen Báthory József lakáshiv-
atali vezetővel, ifj. Nagy József
és Mohácsy József előadókkal,
Szabó Ida s. előadóval, özv. Poncez
Eendréné, Bakó Ferenc, Szabó
Gyuláné, Tarr István tisztviselő-
kkel, Nagy Sándor, Kovács Ist-
ván, Aradi János, Szombati Lajos
lakáshivatali nyomozókkal, Ko-
vács Imre hivatali eljáróval meg-
feszített erővel, napról-napra este
7—8 óráig dolgozik és végzi azt
a munkát, amit a múltban 40 em-
ber végzett. A délelőtti órákban a
felelős való tárgyalás miatt nem
tudják aktáikat feldolgozni, ezért
rendszeresen visszajárnak délutá-
ni órákban hivatalukba. Mindent
elkövetnek, hogy a folyton meg-
újuló kívánságoknak a lehetőség
határára belül eleget tegyenek.

A probléma megoldására azou-
ban csak a már ismertetett mód:
ezzer lakás építése nyujt megol-
dást.
Ez pedig egyben szültségtelen-
né tenni a lakáshivatal további
fenntartását.

Az ARANY BIKA éttermét, kávéházát és söntés üzemet saját kezelésembe vettem.
Söntésben hideg-meleg ételek, italok olcsó árakon. — Éttermében és kávéházában finom magyar-francia konyha és fajborok
 Belső kávéházban hangulatos zene, Galló Jolán országoshírű dízöz énekel. — Magyar Gyuszi cigányzenekara! — JAZZ!
 A belső kávéházban ismét reggel 5 óráig nyitva. — A nb. vendégeim szíves pártfogását kérem: **Bujdosó István vendéglős.**

Az új „földosztások” és kisbérleti kérdések a termelőbizottság előtt

A termelési bizottság szombati ülésén újból tárgyalták azokat a „földosztási” cselekményeket, melyeket egyesek minden törvényes alap nélkül hajtottak végre. Debrecen határában és a vármegye területén eddig hat esetben jelentek meg a megművelt, felszántott és bevetett ingatlanokon ezek a „földosztók” és karókkal jelölték ki egymás között a saját maguk által „juttatott” földeket. A termelő bizottság tagjai általános tiltakozással adtak hangot a földreform lezárása után elkövetett cselekmények fölött és a földművelési miniszter sürgős és szigorú intézkedését kérik a hasonló eljárások megismétlődése ellen. A bizottság tagjai közül Arany János felháborodással szót az esetekről. Indítványozta, hogy a bizottság fejezze ki ellenvetését a földosztások miatti és szigorú eljárás követel a félrevezető emberek vezetői ellen. A termelés érdekében nem szabad ezeknek a békétlen százdokú eseményeknek megismétlődnie. A birtokok egységét nem lehet felbontani. A gazdák már felszántották és bevetették a földjüket, türelmetlen, hogy a törvénytelen cselekedetek során lepuskás a vetéseket és a megművelt földeket felforgassák. Ezért viselni kell valakinek a felelősséget.

Szirma József szerint a Paraszt Párt vezetőségi ülésén is foglalkoztak az ügyrel és az a felfogás jutott kifejezésre, hogy az újabb földosztási cselekmények méltánytalanok. A párt nem járul hozzá az ilyen eljárásokhoz. Ha a cél kisbérletek alakítása, úgy azt most már nem lehet végrehajtani, legfeljebb előkészíteni a jövő gazdasági évre és csak olyan esetekben, amikor a földtulajdonos nem hivatalos gazda.

Sipos János: A földosztást törvénytelennek tartja. Nincs joga senkinek a törvényen szembe halnyzkedni. A debreceni határban „kisbírályok” lépnek fel és erőszakosan hajtják végre jogellenes cselekedeteket, amelyeket sürgősen meg kell szüntetni. Eddig a 30 százalékos kárt okoztak a földosztásokban, ki fogja megtéríteni ezt az érdeket gazdáknak.

Szabó Miklós: Azt kívánta hogy a földosztó csapatvezéreket idézze meg a bizottság és világossítsa fel őket arról, hogy eljárásuk törvénytelen és tartózkodjanak a birtokháborítástól.

Szűcs Sándor elnök indítványára a bizottság az eljárást megkérdőjelezte és felhívta a kezdeményezőket, hogy a jövőben ilyen cselekedetektől tartózkodjanak.

NYILATKOZIK A FŐISPÁN

Az újabb földosztások ügyében kérdést intéztünk Balogh István főispánhoz, aki a következő kijelentést tette:

Néhány esetben érkezett hozam jelentés ezekről a birtokháborításokról, melyek a város határában és a vármegyében történtek. Általánosságban annyit mondhatok, hogy az 1920 évi XXXVI. tc. amely kimondja, hogy szükség esetén, ha sok a földigénylő és nem lehet kielégíteni, elrendelheti a hatóság a kényszer kishaszonbérletek alakítását. Ugyancsak e kérdéssel foglalkozik az 1940 évi IV. tc. 17. §-a is, mely a haszonbérleti szerződésnél, ha az ingatlan a 100 holdot meghaladja, a közigazgatási bizottságok gazdasági albizottsága

egy birtok harmadrészét kishaszonbérletekbe adja. Mikor tavaly ősszel a csanádi felelőtlen földosztások kezdődtek, figyelemztettük a földművelésügyi minisztert, hogy az idézett két törvény végrehajtási utasítását adja ki és rendelje el a kishaszonbérletek létesítését. Ilyen bérletekhez csak olyanok jussanak, akiknek élőhivatala a földművelés. Azóta nem történt intézkedés. A mostani esetekből kifolyólag ismét jelentést tettem a miniszternek és rámutattam arra, hogy a törvény végrehajtási utasításának kiadása a legsürgősebben szükséges és kívánatos, hogy a jogtalan birtok-

háborítási esetek megszűnjenek. Lahosinszky Viktor termelési miniszteri biztos a következőket jelentette ki munkatársainknak: — A jogtalan eljárásokról írásbeli bejelentések érkeztek hozzám. Ezeket a panaszokat a földművelési miniszterium földbirtokpolitikai osztályához terjesztetem fel és sürgős intézkedést kértem. A törvényes rendelkezések mellyekkel a földreformot befejeztük nyilvánították, az utólagos eljárásokat nem ismerik és így azoknak semmiféle jogalapjuk nincs. Újabb földigénybevétel tehát nem eszközölhető. Hiszem, hogy a miniszterium eléget tesz kérelmeknek és erővel intézkedésekkel megszünteti a törvénytelen birtokháborításokat.

Két és fél évi börtönrre ítélt a munkásbírósg egy fakeskedőt

A debreceni munkásbírósg dr. Eöry Kálmán táblai tanácselnök vezetése alatt tárgyalta szombaton. A vádlott Fodor László 48 éves berettyóújfalui lakos volt, akiről folytatódóan üzletszerűleg elkövetett árdragítás büntetlivel vádolt az államügyesség képviselőjében dr. Sany László államügyész. A vád szerint 3253 mázsa tűzifát, — 10 vagon körüli mennyiséget — 237 forinttal drágábban adott mázsanként. A vasútállomásról adta el a lát többeknél mázsanként 24.59 forintot árban, vagyis telepi árat számított a 22 tonterintos állomási ár helyett. Egy másik vádpont szerint a mázsjára, mérlege is rossz volt és az evő terhére mutatta a súlyt.

A munkásbírósg elé megbillencselve kísérték a lakoskedőt, ki az elnök kérdéseire azzal védekezett, hogy néha, amikor a vevők megrohanták állomásról vittek el fát a vevők, és a drágább, telepi árat számította, de amikor megtudta, hogy magasabb árat számoltak, visszafizette azt pár nap múlva a vevőknek. A nagy rumiban történelmet ez meg. A hamis mérleget tagadja. A munkásbírósg kihallgatta Bodó Lajos lakoskedőt, szakértőt, aki az áratka vonatkozólag tett vallomást. Szerinte a bűnügyben szereplő famennyiség nem volt jelentékeny mennyiség. Kihallgatta a munkásbírósg Baj-

csi Béla mértekhitelesítő főellenőrt aki megvizsgálta a mázsa, amelyet elhoztak Berettyóújfaluból a tárgyalásra. A mérleg rossz volt, de kiderült, hogy az eladó lakoskedő kárára mutatta rosszul a fa súlyát. Majd a tanukat hallgatta meg a munkásbírósg. Az államügyesség 15 esetben vádolta meg Fodor Lászlót árdragítással a tanuk 9 esetele igazolták amikor a magasabb telepi árat számított az állomási raktról kiadott fa után.

A perbeszéd után több, mint egyórás tanácskozás után hirdették ítéletet a munkásbírósg: megállapította Fodor László lakoskedő bűnösségét üzletszerűleg elkövetett árdragítás büntetlőben és ezért két évi és hat hónapi börtönrre, 5000 forint vagyonai elégtétel megfizetésére, 10 ezer forint pénzbüntetésre ítélt. Berettyóújfaluból egy évre kitélték és elveszik ipar engedélyét.

A munkásbírósg megállapította az üzletszerű árdragítást, mert a magasabb ár szedésével rövid idő alatt is jelentékeny mértékben növelte bevételeit, ellenben a tulajdonosság nem volt jelentős, tulajdonképpen 140 mázsa fát adott drágítva, a meg nem engedett haszon 300 forint volt, ez számított enyhítő körülménynek. Az ítélet ellen nincs fellebbezésnek helye, így az jogerős.

Egy év alatt közel négyszáz bál volt Debrecenben

A bálók után fizetett vigalmi adóból fenn tudják tartani a városi szegényházat

Benne vagyunk a farsangban. Tegnap este Debrecenben majdnem egy tucat helyen ropták a fiatalok és kevésbé fiatalok a táncot. Egyre-másra rendezik a bálákat, táncos teákat, egyéb táncos összejöveteleket.

Vannak, akik elítélően nyilatkoznak a sok mulatságról, bálról. Pedig nincs igazuk, mert a bálókban ma már túlnyomó többségben a dolgozók szórakoznak, akik egész heti munkájuk után megérdemlik a szórakozást. A bálók bevételeiből pedig sok jut jótékony célra, a bálrendezők gyakran rendeznek jótékony célra bált. Arról azonban kevesen tudnak, hogy a városi illetékvételek, a vigalmi adó és az engedélydíjak is szociális célokra szolgálnak.

Dr. Deák Sándor tanácsnok, a város javadalmi hivatalának vezetője elmondotta munkatársainknak, hogy a vigalmi adó bevételei és az engedélydíjakból befolyó összegek a költségvetés strukturája szerint szociális kiadásokat fedeznek.

Bencsik László irodatlistát, a vi-

galmi ügyek közvetlen kezelője készségeivel rendelkezésünkre bocsátja az 1947-es év adatait: 393 bál és egyéb táncmulatság volt Debrecenben egy év alatt, ebből 327,520 forint vigalmi adó és 10.394 forint engedély-díj folyt be a városhoz.

Dr. Deák Sándor az összeg nagyságát azzal érzékeltette munkatársaink előtt, hogy például a városi szegényház minden személyi és dologi kiadása egy év alatt 300.000 forint. A szegényházban ápoit kétszáz elaggott, munkaképtelen férfi és nő tehát a bálözök vigalmi adófüllérből kap ellátást, lakást, ruházatot.

Erre is gondoljanak azok, akik ellenzik a fiatalság farsangi szórakozását...

A Partizánbarátok Szövetségének tagjai esedékes tagdíjajukat fizetik be mielőbb a Széchenyi u. 15. sz. I. emeleten levő megyei központban. Üzemek a tagkönyvekkel és az összeggel megbízottjukat ugyanide küldjék, ugyanitt jelentkezzenek azok is, akik belettek, de tagkönyvük még nincs.

Végetért a tanítói szövetkezeti tanfolyam

A kereskedelem- és szövetkezeti ügyi miniszterium Debrecenben rendezett négyhetes tanítói szövetkezeti tanfolyama, amelyen tanárok és rendkívüli hallgatók is résztvettek, szombaton végetért. Az utolsó héten valamennyi hallgató minden tárgyból írásbeli pénteken pedig Talpassy Tibor miniszteri tanácsos és Rudó Sándor miniszteri osztálytanácsos miniszteri megbízottak előtt szóbeli vizsgát tett.

A szombati eredményhirdetésnél azt hangoztatta Talpassy Tibor, hogy korántsem kirakotkatásról, nem tessék-lássék tanfolyamról volt szó négy héten keresztül,

hanem alapos munkáról, amit végül igen szigorúan bíráltak fel. A tanfolyam kitüntetéssel végzett hallgatói könyvjutalomban részesültek. A kapott bizonyítványok alapján, azok tulajdonosaik tanfolyami előadók, az általános iskolában pedig szaktanfűk lesznek ósztól, amikor Magyarország mindenféle iskolájában kötelezővé teszik a „szövetkezeti ismeretek” című tantárgy tanítását. A tanfolyamot Lovass László szövetkezeti szaktanár és Rédei József kerületi főfelügyelő vezette nagy gondnal, kitűnő munkatársak segítségével.

Akinek tizenhat gyermeket hozott a gölya...

Beszélgetés Miskolczi Ferencével, aki 16 gyermeket hozott a világra s akinek családjában három nemzedeken át bő volt a gyermekállás

Margitom 1920-ban született. Feri 1921-ben, 1923-ban jött világra. Jani fiam, 25-ben Kató 26-ban született Miska fiam, szegény nem sokáig élt. 1927-ben Bőske született meg, aztán meg 29-ben megint egy fiú, ő is a Miska nevet kapta, 30-ban született szegény kicsi Esztkém, hamar meghalt. 32-ben Laci jött 34-ben Mariska, de a jellemem itthagott bennünket nem sokára. Jóska fiam 35-ben született. Sanyi 37-ben, aztán két lány jött egymásután, aki 39-ben született, rövidre rá meghalt, őt szüntűgy Juliskának hívták, mint aki 1940-ben született. Még egy leány meg egy fiú született: 1941-ben az Esztké; meg 43-ban a Gabi...

Egyszerre alig tudja elmondani a nagyocskó férfikabátba burkolt, egyszerű asszony tizenhat gyermekének sorát. Tizenhat gyermeket hozott neki a gölya: nyolc fiút, nyolc lányt, négy gyermeket: három lány, egy fiú még csecsemőkorában meghalt. Tizenkét gyermeke életben maradt.

Ha ugyan életben van még a legidősebb Feri fiam — sóhajt fel Miskolczi Ferencné és egyszerre borúsá válik a homloka, a szemé alján meg könnyecsek tűnnek fel.

Nem tudjuk, éle, hal-e, fogásában van-e? Tizenegyes hajdú bál volt a Feri az ősszel lezárta. Egy bajtára azt mondta, látta a mint elesett Kékegyházánál, Békéscsaba mellett, egy másik azt erősíti, hogy fogásba vitték. Nem tudom, nem tudom — hajtogatja szomorúan.

Miskolczi Ferencné ura a városi szolgálatában áll. Volt benne a városgházban is hajdú, aztán az Eperrestben szolgált most meg már évek óta a Mátyás képviselői a hivatalos tekintélyt.

Aligha van a városnál, aki annyi családi pótlékot kapna, mint ő.

Nem tudnak annyit adni, hogy kevés ne legyen — mondja Miskolczi „néni”. (Igy mondom én is, ahogy a városgházai hivatalban mindenki szólítja, itt találkoztunk össze egy ötperces beszélgetésre. Bár nem illik nőknél az életkor után puhatólózni, Miskolczi néni nem tagadja a korát, maga mondja: 47 éves. Az ura meg 53 éves. „A harmadik ikét szolgálja a városnál.”)

Mert Miskolczi néni hiába sok a gyerek, mindnek megadják az iskolát. Most is négy gyerek jár iskolába. Különösen lábbelivel nehéz bírni őket. Foltosok mind.

Az apjuk csak neveti őket. Jól is élünk, meg szépen is járunk? Azt nem lehet egyszerre. Ezt szokta mondani...

Sok good lehet ennyi gyermek. — Megszoktam én azt. Nem is igen szoktam én panaszkodni. Tessék elhinni nagyon jó érzés látni ezt a sok gyermeket, oszt mind az anyám. Nagy boldog-ság

Egy unoka is van már, a Margit lányának van már egy kisfiú. A János is — aki apjához hasonlóan szintén a város szolgálatába állt mint hajdú — szintén családát alapított, beköltözték a fejét a Katónak is.

A többi gyerek otthon van, a nagyobbak segítenek a házimunkában, Miska meg már a nyáron a hortobágyi rizsarátásnál dolgozott.

Sokat esznek a gyerekek? — kérdem.

Haj, ha tetszene látni, mikor rájuk jön, hogy „anyám adj nekünk enni”... Mekkora étvágyuk van? Istenem. Csak legyen mit enni. Most is olyan szerencsétlenek voltunk, elvitte nyolc malacunkat a sertéspestis, meg a sok tyúk is odalett, három maradt meg irmagnak, el kellett adni a tehénkénket is. Tavaly meg olyan kevés kis búsánk volt, hogy bizony blokkos kenyéren álltunk a végén.

Saját földjük nincs, nem kapják a földosztásokról?

Nem kaptunk bizony, meg amit kaptunk, azt is visszavették. Pedig hát nekünk járt volna, a fiam is mind a földből élnek, adhattak volna nekik.

(Földosztó hatóságok: adjanak földet a maradékból Miskolcziék gyerekeinek! Megérdemlik!)

Az uram is turta a természetben földet régen, míg meg volt, Most már az sincs, elvették a városától is.

Elcsendesül a beszélgetésünk.

Egyre az jár a fejében: ez a derék asszony tizenhat gyerekek, tizenhat új embernek adott életet.

Mintha kitalálna a gondolatomat, Miskolczi néni elmosolyodik:

Tecik tudni, sokan nem is hiszik, hogy nekem ennyi gyermekem volt...

Aztán az apjának hány gyereke volt, meg a nagyapjának?

A mi családunkban mindig bő volt a gyermekállás. Sok családjában volt mindenkinek. Apáméknak velem együtt tizenegy gyerekek volt, nagyapáméknál meg húsz gyerek ülte körül az asztalt, Neki meg volt vagyona: hat nyilas szőlője volt, meg a mai Méntelep mellett egy szép nagy háza. Csak hát sok volt a gyerekek, elosztott az örökség.

Más nem maradt örökbe, csak az a pártatlan atörökklődő tulajdonság, amelyért ezren és tízezren hiába vágyódnak a meddő asszonyok, a termékenység. S Miskolczi Ferencné, született Békési Eszternek ez az öröksége: a sok gyerek. A sok gond, de a még több boldogság... (dr. p. l.)

Rádiót és kerékpárt részletre is. MAYER EMIL Kossuth-u. 13. Tel: 380.

1948. február 7-én este 8 órai kezdettel az Arany Bika disztermében **ÉDES BÁL** A műsor arcéleiben fellépnek; Nagy Erzs, Miklós Klári, Takács Lajos, Komros Lajos, Szalma Lajos a Csokonai színház művészei Minden holdy adóstólárú retikül ajándékot kap.

TAVASZI és NYÁRI **DIVATLAPOK** CSILLAG könyvkereskedés Piac-utca 49.

Gazdák és hivatalok figyelmébe! Darálónk állandóan üzemben van, pontos és gyors kiszolgálás biztosítva van. István Gőzmalom

Heti krónika

KÜLPOLITIKA. A négy nagyhatalom értekezletét, mely az ósz folyamán eredmény nélkül abbamaradt, ismét összehívják Londonba. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy az osztrák békeszerződés ügyében újabb szovjet javaslatokat kapott. A külügyminiszter-helyettesek konferenciája már február elsején összeül és megkezdődik a tárgyalások az osztrák államszerződés előkészítésére. —

Az angol szászok újabb értekezletet tartanak Frankfurtban, melyen a két németországi övezet angol-amerikai tervének végleges szövegét dolgozzák ki. — **Franciaországban** súlyos pénzügyi válság keletkezett a francia frank leértékelésével kapcsolatban. — **A Szovjetunió** kereskedelmi szerződést kötött Belgiummal, melynek értelmében Belgium 445 000 tonna gabonát kap és cserébe vasércet szállít. — **A Franco** uralomra jutása óta zárva tartott spanyol-francia határt február 15-én ismét megnyitják. — **Amerikai** hivatalos jelentés szerint az Egyesült Államok állandó tengerészgyalagságot szándékoznak állomásoztatni a Földközi tenger medencéjében. — **A Szovjetunió** kormány kemény hangú jegyzékkel intézett az Egyesült Államokhoz és Angliához az afrikai támaszpontok ügyében. Mint ismeretes, a volt olasz gyarmatokon az angol szászok katonai támaszpontokat építenek. — **A bolgár szociáldemokrata párt** tárgyalásokat kezdett a bolgár kommunista párttal a két munkáspárt egyesülése céljából. — **Palaszinába** Transjordánia felől erős arab csapatok törtek be az ország területére. Hivatalos zsidó szervek felkértek az arabok legfőbb bizottságát, hogy tekintse Jeruzsálemet nyílt városnak.

BELPOLITIKA. A hadifoglyok hazaszállítása ügyében a magyar és szovjet kormány között tárgyalások kezdődtek. A tárgyalások eredményes befejezése után a Szovjetunióban lévő magyar hadifoglyok hazaszállítása rövidesen megtörténik. — **Gyógyász** János, a Kisgazda Párt főtitkára kijelentette, hogy a párt politikájának radikálizálódását és a párt balra tolódását követeli meg az idő. Mihályi Ernő miniszter egy beszédében hangzott, hogy a polgári életforma két fő kritériumát, a magántulajdont és a vallásszabadságot senki sem veszélyezteti Magyarországon. — **Rákosi** Mátyás, a Kommunista Párt főtitkára egy beszédében kijelentette, hogy a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyára kezd szétmenni. — **A Nitrogén** és a Páti Nitrogénműveknek a rendőrség nagyarányú visszaélések nyomára bukkant. A rendőrség hűtlenség és ipari kémkedés és valutavisszatulajdonosi miatt őrizte be Sárkány Józsefet, a honvédelmi minisztérium volt államtitkárát és Kelemen Gyula iparügyi államtitkárát. — **A svájci hatóságok** letartóztatták Tarr Lászlót, a Magyar Távirati Iroda zürichi tudósítóját. Miután a magyar kormány eredménytelenül tiltakozott Tarr letartóztatása miatt, jelentéstételre hazarendelte Oltványi Imrét, Magyarország bemi követét. — **A lengyel-magyar** hét keretében Budapesten megnyílt a Lengyel Tudományos Intézet. — **A külügyi** szolgálat felülvizsgálása során 130 külügyi alkalmazottat bocsátottak el, mint a demokrácia szempontjából megbízhatatlan személyeket. — **A belügyminiszter** rendeletére megváltoztatják azokat az utcanevet, amelyeket reakciós személyekről neveztek el. — **Bors** Mihály lett az Anvaz. és Árhivatal élnöke.

A hét fontosabb rendeletei

A vasárnapi 20. számú Rendeleték Tára közli a kormányrendeletet a közalkalmazottak családlí pótlékának egyes módosításáról és ikegészítéséről. — A kormányrendelet adott ki a vámörökre jogosultaknak kenyérgabona beszoigaltatására kötelezéséről. — A belügyminiszter új zárórrendeletet adott ki. — Az iparügyi miniszter rendelete engedélyezte a villamosáramfogyasztás korlátozását. — Az iparügyi miniszter rendeletével a mûhasáb és mûdorong árát megállapította, zárta ezt a két cikket.

A keddi 21. számban van a földmivélsügyi miniszter rendelete, amellyel a bérstúts díját 30 fillérben állapítja meg. A kereskedelmi miniszter megállapította a beszoigaltott termény szállításiának fuvardíját.

A szerdai számban találjuk az építés- és közmunakülyi miniszter rendeletét az új és javítási üvegezési munkák áráról. — Az iparügyi miniszter rendeletei a kerélpár- és varrógépkészítéskedők legmagasabb bruttó hasznát megállapította. — A pénzügyminiszter újra szabályozta a sajtolt élesztő forgalmát.

A csütörtöki 23. szám hozza az iparügyi miniszter rendeletét a táblavég áráról. — Az iparügyi miniszter újabb megállapította a típus pamutszövetek legmagasabb fogyasztói árát, s a közérdekű pamutszövetek legmagasabb fogyasztói árát. — Az iparügyi miniszter szabályozta a textilcikkek körében a nyersanyagbehozatali hozzájárulás mértékét és lerovását. Textilbélvegekkel történik a lerovás, a vevőre áthárul a hozzájárulás összege.

A pénteki 24. szám közli a kormányrendeletet a kertészeti alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról.

Debreceni ingatlanorgalom

Nagy Béla és neje eladták öv. Imre Sándorné és társainak Bercegyi utca 47. számú házukat 15 ezer forintért. Szilágyi Jenőné és társai eladták Csapó István és nejeének újföldi 2 hold szőlőjüket épületekkel együtt 11,500 forintért. Marázi László és neje eladták Darai Lajos és nejeének Emerich utca 18. számú házukat 5000 forintért. Görögös Lajosné eladta Cziráki Gábor és nejeének egyholdas szántóját épületekkel együtt 7000 forintért Dr. Poroszlav Ferenc eladta Bodnár Józsefnek hajdúhadházi házáat 1000 forintért. Farkas László eladta Jándi Bálint és társainak Bajcsy Zsigmond utca 69. számú házáat 13 ezer forintért. Fogarassy Márton és neje eladták Balog Mariának Rézso Gyula 1. számú házukat 5000 forintért. Karácsony Lajos és társai eladták Dobó Miklós és nejeének Hatalasi utca 18. számú házukat 3000 forintért. Kardos György eladta Vadász Lajos és nejeének Veszprémi utcai házhelyét 4230 forintért. Szendrei Lajos és társai eladták Sass Imre és nejeének Balaton utca 12. számú házukat 7000 forintért. öv. Pásti Józsefnek elajándékozta Pásti Ferencnek a Volalka utca 26. sz. ház telerészét 1500 forint értékben. Selényi Mihály eladta Tóth Andrásnak, mint kiskorú fia gyámjának 20 holdas ezonó ingatlant 56 ezer forintért. Kovács Sándor és neje eladták Mező László és nejeének József házukat 5000 forintért. öv. Musingszky Sándorné és társai eladták Csizsár Zoltánnak a Gillányi utca 11. számú üres telket 2000 forintért. Janszki János és neje eladták Szegedi István és nejeének hajdúhadházi egyholdas ingatlanukat 1200 forintért. id. Rácz Miklós elajándékozta három holdas szőlőjét és szántóját fiának Rácz Miklógnak

2000 forint értékben. Kovács Lajos és társai eladták Poszeth Gyulának 660 négyszögöl szőlőüket 4000 forintért. Veszeg Mihály és társai eladták Kósa Ferencnek a Vereckei utca 9. számú házat 7000 forintért. Monoki István és neje eladták Kósa Imre és nejeének mezőgazdasági ingatlanukat házzal együtt 3000 forintért.

A debreceni csatában elesett orosz tábornok sírjáról

Érdeklődéssel olvastam fenti című cikket a „Debrecen” január 25-iki számából. 1923 őszén első éves tanfőképzés koromban a régi Fűvészkertben nekünk is mutatták Ecsedi István dr. tanár úr azt a fát, amely alatt, mint mondta, az az orosz tábornok alussza örök álmát, aki a debreceni csatában esett el. Ugy emlékszem, hogy a fűvészkert északkeleti részén valahol mutatta azt a helyet, a régi kollégiumi kórház előtt nem messze. Ugy rémlik, azt mondta, hogy régebben a holttestet kiemelték s a Hősök temetőjébe vitték, vagy akarták. Erre nem emlékszem tisztán.

Egyébként ezzel a tábornokkal kapcsolatosan érdekes szájhagyományok élnek Balmazújvárosban is, 48-as hagyománygyűjtő munkaközösségünk munkája közben szívesen gyűjtök említi, hogy egy magasrangú orosz tiszt volt a debreceni csata első áldozata.

Varga Antal

Kiírták a pályázatokat a gazda-jegyzői állásokra

Mint ismeretes, megjelent a rendelet a gazda-jegyzők alkalmazásáról. Az ország minden járásának területén egyelőre 2-4 gazdajegyzőt alkalmaznak. Ezekre az új állásokra most adta ki a földmivélsügyi miniszter a pályázati hirdetményt. A pályázati feltételek megtekinthetők a Gazdasági Felügyelőségnek, a vármegyeházán. A pályázatokat ugyancsak ott kell beadni február 15-én déli 12 óráig.

Közellátás

Kenyerjegy elszámolás. A hatóságai élelmiszerjegy január havi 12-15 kenyérszelvényvel, valamint a pótljegyek megfelelő szelvényvel az elszámolás február hó 8-án keaden történik, tehát a pékemesterek 4-én vagy később januári jegyüket elszámolásra hozzanak, mert a közélmezési ügyosztály el nem fogadhatja.

Szárastészta-jegyek bevitásának határideje. A szárastészta-jegyekkel legkésőbb február 2-án hétfőn tartoznak elszámolni. A szárastészta-jegy érvényessége tehát február 1-ével megszűnik.

Fegy-elszámolás. Felhívja a Közélmezési Ügyosztály a fa nagy- és kiskereskedőket, hogy az átvett és kiadott famennyiségéről utaványokkal, illetve a tüzelőanyagellenőrző lapok (fajjegyek) szelvényvel 1948 február 4-én, szerdán délelőtt 8-14 óráig az ügyosztály központi irodájában számoljanak el.

Ertesít a Közélmezési Ügyosztály a XI-es számú közélmezési körzeti irodához tartozó (Salétrom u. 8.) Széchenyikert, Tócskúrt, Postakert, Vargakert részi lakosokat, hogy XI. számú körzeti irodát a Salétrom u. 8. szám alól, régi helyéről a Szoboszló út 21-b. szám alá helyezte át, ahol működését 1948. évi február 3-tól kezdi meg.

Peiról-umkiosztás a napraforgó beszoigaltatóknak. Az a gazdálkodó, aki 1947 december 15 után adó és terménybeszoigaltási kötelezettség felül a Magyar Országos Szövetkezeti Központ bár-

melyik bizományosnak napraforgómagot eladott, vagy elad, a beszoigaltatóról kapott D. vételi jegy alapján a Közélmezési Ügyosztály központi irodájában (Vörös hadsereg útja 28 I. em.) mag-

Hirdetmény a vámörökre jogosultak kenyérgabona beszoigaltatásáról

A Magyar Közlörség kormányának 860-1948. korm. számú rendelete alapján értesítem az érdekelteket, hogy akiknek a neve az 1947-48. gazdasági évre vámörökre jogosító önellátó igazolvány állított ki köteles a háztartásához tartozó minden vámörökre jogosult személy után, az alábbi mennyiségű kenyérgabonát (búza, rozs, kétszeres) beszoigaltatni:

a) 12 életévét betöltött személyek után 20 kg.
b) a 6 éven felül, de 12 éven aluli személyek után 60 kg.

Az a vámörökre jogosult, kinek a háztartásához tartozó vámörökre jogosult minden személy után a 240 kg kenyérgabona fejadagja azért nincs meg, mert a termése, munkabérkeresménye, vagy természetbeni járandósága ennél kevesebb volt az alább meghatározott mennyiséget köteles beszoigaltatni:

a) 12 életévüket betöltött személyek után, azt a gabonamennyiséget, ami a háztartás minden 12 éven felül 1-1 tagjára eső fejadagból 220 kg-on felül van,
b) a 6 éven felül, de 12 éven életévüket be nem töltött személyek után, azt a gabona mennyiséget, ami a háztartás minden 6-12 éves korú 1-1 tagjára eső fejadagból 180 kg-on felül van.

c) a 6 életévüket be nem töltött személyek után azt a kenyérgabonamennyiséget, ami a háztartás minden 6 éven aluli 1-1 tagjára eső fejadagon 160 kg-on felül van.

Egy háztartáshoz tartozó személyeknek csak azokat lehet tekinteni, akik egy önellátó igazolványon szerepelnek. Nem lehet egy háztartáshoz tartozóknak tekinteni azokat, akik külön-külön önellátó igazolvánnyal rendelkeznek.

A beszoigaltatási kötelezettség elsősorban kenyérgabonával teljesítendő. Ha azonban a vámörökre jogosult a fejadagként rendelkezésre álló kenyérgabonát már megöröklötte, ilyen esetben kenyérgabona helyett liszt szolgáltatandó be és pedig minden 10 kg kenyérgabona helyett 6.5 kg liszt szolgáltatandó be. Minden esetben olyan liszt szolgáltatható be, mint ami az örlemény volt. (pl. búzából csak búzaliszt).

A beszoigaltatásra kerülő kenyérgabona, vagy liszt, nagykereskedőhöz illetve gabonagyűjtőhöz szolgáltatatható be:

Liszt-nagykereskedők:
Csengeri Jenő Halvan utca 65., Fiechmann Márton Csap utca 7., Lövi Hermann, Csapó utca 99., Mezőgazdasági Országos Szövetkezeti Központ, Hunyadi utca 13., Vadász József Pesti utca 75.,
Gabonagyűjtők:
Földmives Szövetkezet, Huszárlaktanya, Szepes, Belleföld 415., Hajdúsági Tej- és Aruforgalmi Rt. Huszárlaktanya, Pósalaki András, Nyugati utca 2., Scheifer László, Nyugati utca 2., Takács Irén Kiszállomá, Váradi Sándor, Hungária-malom, Csengeri Jenő, Halvan utca 65., Gabona Bevásárló Rt. István malom, Mezőgazdasági Term. és Aruforgalmi Szövetkezet Piac utca 45., Vadász József, Pesti utca 75., Hortobágyi malom, Bősörményi út.

A beszoigaltatásra kerülő kenyérgabona, vagy liszt 1948. évi február hó 29. napjáig a beszoigaltató kívánásáig szerint A, B, vagy D. jelű vételi jegyre szolgáltatatható be.

A gyűjtőkereskedő a vételi jegyet liszt beszoigaltatás esetén is kenyérgabonáról állítja ki, a már fentebb említett arány alulul vételével és az egyenértékűt az így így feltüntetett kenyérgabona mennyisége után azonnal kifizeti. A konvenció gazdasági alkalmazott a fentebb meghatározott beszoigaltatási kötelezettségét sa-

métermérszánként 4 liter petroleumra kaphat utalványt. Az utalvány Debrecenben a Fantó, Vacuum, Molaj és Schell kerakateknál váltható be. Közélmezési Ügyosztály.

ját maga köteles teljesíteni. Ha azonban a munkaadó a konvenció gazdasági alkalmazott részére a konvencióból kiadta a teljes gabonamennyiséget s még nem szolgáltatatta be a konvenció gazdasági alkalmazott részére, úgy abban az esetben a konvenció alkalmazott csak a már megkapott, illeőleg megöröklött és fejadag céljára meg rendelkezésre álló kenyérgabona mennyiség alapul vételével köteles teljesíteni.

Nyomatékosan figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a felsorolt rendelkezéseket február hó 29. napjáig feltétlenül tegyenek eleget, mert azok ellen akik jelen hirdetményben közölt beszoigaltatási kötelezettségüknek késedelmezen vagy nem teljes mértékben tennék eleget azok ellen a gazdasági rend védelmére szóló büntető rendelkezések értelmében az eljárás haladéktalanul folyamatba teszem. Közélmezési Ügyosztály.

Kinizsi-bál

A Kinizsi TE február 8-án, vasárnap este 8 órai kezdettel a Független Kisgazda Párt összes helyiségében rendez meg a debreceni farsang utolsó vasárnapjának bálját. A debreceni farsang egyik legkiemelkedőbb és hangulatában legcsaládiasabb vigalma lesz a Kinizsi bálja, melyre jegyek és meghívók a Kinizsi TE helyiségében igényelhetők az Arany Bika fel emeletén.

A Vöröskereszt zsirakcióit indít az árvízkarosultak részére

A Vöröskereszt debreceni fióka február 4-én és 5-én zsirakcióit bonyolít le az árvízkarosultak javára. Ifjúsági Vöröskeresztes munkatársak fogják felkeresni Debrecen város közönségét. A vezetéség felkéri a társadalmat, hogy fogadják jószívvel a gyűjtőket és a megajánlott zsir és szalonna adományokat jegyezzék be a gyűjtőívve. Gondoljanak a hajléktalan és nélkülöz emberekre, akik a legnagyobb szükségét zsirban szenvedik.

A Vöröskereszt már eddig is több mint 20 mázsa zsirt vitt az árvíz sújtotta vidékekre.

Rablótámadás a Diószegi úton

Kállai István postai tisztjellemést tett ismeretlen tettes ellen, aki mikor táviratkezelés közben a Láhner utcáról kerekpárján a Diószegi útra kifordult, hátulról megrábadta és le akarta rántani a kerekpárról, valószínűleg azért, hogy kirabolja. Kállai nem vesztette el lélekjelenlétét, dulakodni kezdett támadójával, majd a kerekpár futatójával teljes erővel febevégtá. A 175 cm magas, prémgalléros férfi megintorodott és ösgzeesett, mire Kállai kerekpárjára ülve elhajtott a helyszínről.

A rendőrség megindította a nyomozást a rablótámadó kézrekerítésére.

Ezer meglepetés az Újságírók Görbe E szakáján

A hagyományos farsangzáró újságíró bál, a Görbe Ejszaka ezéven február 14-én, szombaton lesz az Arany Bika dísztermében. Az előjelek: a bál rendezőségének gondos előkészítő munkája, a műsorban fellépő művészek neve, s az egyelőre titokban tartott meglepetések azt ígérk, hogy az Újságírók Görbe Ejszakája pompás élmény lesz a jellemez felvonulása, az úrrendszert szépségverseny s ezer más szenzáció vár még a közönségre, amely — állíthatjuk — már várja február 14-ét, az Újságírók Görbe Ejszakáit.

FIGYELEMI Saját készítésű modern konyhabútorok és hálószobák olcsón kaphatók. Arany János-utca 1. (udvarban)

